بررسی خسارت وارده به محصول امسال

کمیته باغبانی انجمن پسته ایران

اولین جلسه کمیته باغبانی انجمن پسته ایران در سال جاری با هدف «بررسی وضعیت محصول پسته امسال در کشور» در تاریخ ۲۹ فروردین ماه ۱۴۰۰ برگزار گردید. در این جلسه کارشناسان از مناطق مختلف کشور به بحث و تبادل نظر پیرامون روند رشد ارقام مختلف و وضعیت تولید پرداختند.

در ابتدای جلسه محمدعلی انجم شعاع رئیس کمیته باغبانی انجمن پسته ایران، ضمن خوش‌آمد گویی، هدف از تشکیل این جلسه را بررسی کیفی وضعیت محصول امسال ذکر کرد و از شرکت‌کنندگان درخواست نمود تا گزارش‌های خود را با تکیه بر وضعیت رشد ارقام مختلف، آور یا ناآور بودن منطقه و همچنین وجود خسارت‌های احتمالی ارائه دهند. آنچه در ادامه می‌آید اهم مطالب مطرح شده توسط نمایندگان انجمن در مناطق مختلف کشور است.

وحید اردکانیان

در خراسان با توجه به اینکه باغات جدیدی احداث شده‌است هنوز یکنواختی در میزان باردهی وجودندارد و نمی‌توانیم بگوییم امسال سال آور است یا ناآور و در کل از یک الگوی ثابت پیروی نمی‌کند. براساس آمارهایی که از باغداران جمع‌آوری کرده‌ایم برآورد ما این است که امسال میزان عملکرد کمتر از سال گذشته خواهدبود.

سرمازدگی در خراسان رضوی در مناطقی به‌صورت خیلی محدود اتفاق افتاده و خسارت آن نیز در حدی نبوده که برگ‌ها را از بین ببرد؛ خسارت در مرحله‌ای اتفاق افتاد که خوشه‌ها از مرحله زنبوری گذشته بودند، ولی هنوز باز نشده بودند و بعد از گرده افشانی مشاهده شد که خوشه‌ها سیاه شدند و ریزش کردند. این اتفاق در منطقه تربت جام در اراضی به وسعت حدود ۲۰۰ هکتار اتفاق افتاد و نزدیک به ۹۰ درصد از محصول از بین رفت، اما باغات با فاصله حدود ۵ کیلومتری از این محل، حدود ۲۰ درصد خسارت دیدند و ۲ کیلومتر دورتر تقریباً خسارتی نداشت. در دیگر مناطق خراسان سرمازدگی اتفاق نیفتاده و یا در حد ۲ درصد است که عدد ناچیزی است. در رابطه با جوانه‌های سال بعد باید بگویم که تا این مرحله رشدها خوب است و جوانه‌های خوبی دارند و به نظر نمی‌آید که گرماهای پیش رو خسارتی به همراه داشته باشند.

امیراعتصام ادیب

امسال در منطقه خراسان رضوی درختان به لحاظ مرحله رشد خیلی نامنظم هستند؛ به‌عنوان مثال، درختان باغ ما هنوز بیدار نشده‌اند، درحالی‌که درختان همسایه کاملاً سبز شده‌اند و مشکلی که امسال باغداران با آن روبه‌رو شدند دیر بیدار شدن باغشان بود که بعضی هنوز بیدار نشده‌اند.

اگر حدود ۲ کیلومتر به سمت شمال یا جنوب دور شویم اثر تغییرات اقلیمی کاملاً مشهود است. سال گذشته سال آور بوده و امسال مسلماً سال ناآور است. طی چند روز گذشته بارندگی‌های اندکی داشتیم که در شستشوی پسیل پسته کمک کرد، چون ما از همین ابتدای سال پسیل را در باغات داشتیم.

با توجه به وضعیتی که در منطقه وجود دارد و بررسی آمار و صحبت با کارشناسان منطقه و در نظر گرفتن سال ناآور منطقه، پیش‌بینی من حدود ۳۵ درصد اُفتِ عملکرد نسبت به سال گذشته خواهدبود. در منطقه ما هنوز جوانه زایشی برای سال آینده رویت نشده است، یعنی ترکه‌ها آنقدر بلند نشده‌اند که بخواهند به جوانه زایشی برسند.

عبدالکریم امین زاده

در خراسان جنوبی مقدار کمی سرمازدگی حدود ۱۰ الی ۲۰ درصد در سمت بیرجند داشتیم و من فکر می‌کنم با توجه به بار نشستن باغات جدید در منطقه خراسان جنوبی، همان میزان محصول پارسال را داشته باشیم.

وحید مظفری

در منطقه بوئین زهرای قزوین، امسال سال

ناآور است و در حال حاضر هنوز برای رقم احمدآقایی در مرحله اولیه تلقیح هستیم، در رقم اکبری هنوز گل‌ها باز نشده‌اند و برگ و شاخه‌ای نداریم. درختان هنوز رشد ندارند که بخواهیم بگوییم محصول سال بعد به چه صورت است. سرمای ۱۸ فروردین که در مناطق جنوبی داشتیم اینجا اتفاق نیفتاد؛ در ۹ فروردین، سرمای منفی ۴ درجه در حدود ۴ ساعت در شب تجربه شد که چون درختان در مرحله تورم جوانه بودند، هیچ اتفاقی نیفتاده است. به‌نظر می‌رسید که درختان نر آسیب دیده باشند، ولی تست زنده مانی گرده را انجام دادیم و مشکلی وجودنداشت. به‌طورکلی، فکر نمی‌کنم امسال مشکلی داشته باشیم.

حامد فکوری

در استان قم امسال سال آور است و احتمالاً نسبت به سال گذشته افزایش محصول خواهیم داشت؛ چون تعدادی از باغاتی که تاکنون محصول نمی‌دادند اضافه شده‌اند و سطح زیرکشت در حال افزایش است. ارقام مختلف وضعیت مناسبی دارند و ما خسارت سرمازدگی را به شدت استان کرمان نداشتیم، اما در بعضی از نقاط به‌صورت بسیار محدود مشاهده شد. امسال مشکل اصلی در قم این بود که با باز شدن زودهنگام درختان نر مواجه شدیم و همچنین نسبت به سال گذشته دانه بستن و ارزنی شدن زودتر اتفاق افتاد و به شدت عارضه شترگربه شدن را داریم، که در ارقام مختلف پسته به‌طور کامل مشهود است.

رشد ترکه‌ها بسیار عالی بوده و در رقم احمدآقایی به نسبت ارقامی مثل کله قوچی که در قم معمولاً ترکه خوبی نمی‌زند، بی‌نظیر است و امسال رشد خوبی داشته که فکر می‌کنم به خاطر شرایط آب و هوایی بوده‌است. در کل، شرایط استان قم شرایط مناسبی است و فکر می‌کنم به لحاظ تولید پسته جزو استان‌های موفق ایران می‌توانند باشد.

ناصر محیط

درختان پسته در ساوه از نظر مرحله رشد عقب‌تر از استان کرمان هستند و کم‌کم در حال ارزنی شدن هستند و تاکنون مشکل خاصی به لحاظ خسارت سرمازدگی وجودنداشته است. با توجه به اینکه امسال سال ناآور برخی از مناطق در این ناحیه می‌باشد، کاهش ۱۰ تا ۱۵ درصدی محصول نسبت به پارسال پیش‌بینی می‌شود.

علیرضا ضیغمی

رقم عمده استان فارس، رقم احمدآقایی است. ۸۰ درصد باغات ما در سال پربار و ۲۰ درصد از باغات در سال کم بار خودشان هستند. بیشترین خسارت سرمازدگی در رقم احمدآقایی مشاهده شد که درصد خسارت تقریباً بین ۳۰ تا ۶۰ درصد در مناطق سرمازده برآورد شده‌است؛ در مناطقی مثل پشتکوه و نی‌ریز ۶۰ درصد خسارت وجوددارد و متأسفانه روی سرشاخه‌ها و اندام‌های رویشی خسارت زده است که فکر می‌کنم روی محصول سال آینده نیز تأثیرگذار باشد. در مجموع حدود ۴۰ درصد کاهش عملکرد به علت این خسارت نسبت به عدد پیش‌بینی شده محصول سال جاری خواهیم داشت و پیش‌بینی می‌شود که حدود ده درصد روی عملکرد سال آینده تأثیرگذار باشد.

قاسم پورامینی

امسال در شهربابک سال آور بود. روند رشد خیلی عالی است، اما خسارت سرمازدگی بالای ۶۰ درصد است. جوانه‌های گل خوبی داشتیم و فکر می‌کنم سال خیلی خوبی بود، اما متأسفانه در اثر سرمازدگی بخش زیادی از محصول از بین رفت. پیش‌بینی می‌کنم به حدود ۳۰ درصد از جوانه‌های سال آینده خسارت خورده باشد.

مریم صحبت

امسال در سیرجان سال آور بود و قرار بود سال پرباری داشته باشیم، ولی با توجه به سرمازدگی که در ۱۶ و ۱۷ فروردین ماه به مدت دوشب متوالی داشتیم خسارت زیادی به باغات خورد. اگر سیرجان را دو منطقه شمال و جنوب در نظر بگیریم، قسمت شمالش که شهربابک و زیدآباد می‌شود، گستردگی خسارت در برخی از باغات ۸۰ تا ۹۰ درصد برآورد می‌شود و

این خسارت شامل تمام ارقام بود. شاید کمترین خسارت را رقم اکبری دیده باشد، چون دیرتر باز می‌شود. برخی از باغات در ناحیه جنوب سیرجان، منطقه ملک آباد، دارستان و ایزدآباد حدود ۸۰ تا ۹۰ درصد خسارت دیدند؛ البته بعضی از باغ‌ها بین ۱۰ تا ۲۰ درصد خسارت داشتند. من فکر می‌کنم به‌طور کلی شاهد حدود ۵۰ تا ۵۵ درصد کاهش عملکرد برای محصول سال ۱۴۰۰ باشیم.

فکر می‌کنم اظهار نظرکردن در رابطه با وضعیت جوانه‌های گل سال آینده هنوز زود است. با توجه به سرمازدگی، درختانی که زود بیدار شده بودند و در مرحله گرده افشانی و بعد از آن بودند، دوباره رشد را از سر گرفته‌اند. در مناطقی که ۸۰ تا ۹۰ درصد خسارت واردشده، با اینکه درختانی قوی بودند، ترکه‌ها بیش از ۴ سانت رشد نداشتند. در درختانی که کمتر خسارت دیده بودند ترکه‌هایی با رشد حدود ۱۵ سانتی‌متر نیز داشتیم. من فکر می‌کنم برای سال آینده حدود ۳۰ تا ۴۰ درصد خسارت داشته باشیم، ولی اظهار نظر قطعی هنوز زود است، چون رقم اکبری عقب است و درختانی که خیلی قوی بودند دارند حرکت می‌کنند.

حسین رضایی (نماینده کرمان)

در رفسنجان امسال سال ناآور بود و بقیه استان کرمان تقریباً سال آور بود؛ طبق پیش‌بینی‌های انجام شده رفسنجان می‌بایست ۳۰ درصد سال قبل محصول داشته باشد که متأسفانه درگیر گرمازدگی هفته اول فروردین با دمای هوا ۳۲ درجه سانتی‌گراد شد. درختان اکبری در منطقه انار خسارت دیدند و حداقل ۴۰ درصد ریزش داشتند و گرما حدود ۱۰ تا ۱۵ درصد گل‌ها را زد و آنها را دچار خشکیدگی کرد.

وضعیت فندقی‌ها در منطقه مقداری بهتر است و خوشه‌بندی نسبت به سال قبل خیلی بهتر است. رقم احمدآقایی وضعیت فوق العاده خوبی دارد و اُفت دما در اسفندماه روی این رقم تأثیری نداشت. اکبری‌ها به خاطر نوسانات دمایی بیشترین خسارت را دیدند و چون جوانه‌ها قدری به مرحله تورم رسیده بودند در منطقه انار، کشکوییه و رفسنجان ریزش داشتند. در منطقه رفسنجان، سرما خسارت به همراه داشت؛ به خاطر عدم بارندگی و خشکسالی، تأثیرات افت دما خیلی شدیدتر بود. به‌طورکلی، ظرف مدت ده روز، درختان پسته گرمازدگی و سرمازدگی را تجربه کردند.

در مورد محصول سال آینده باید گفت، بر روی رقم فندقی اصلاً جوانه گل سال آینده تشکیل نشده؛ رقم کله‌قوچی جوانه خیلی کمی دارد؛ در مورد رقم اکبری هنوز زود است که قضاوت کنیم؛ تقریباً مردم از رقم احمدآقایی ناامید هستند و برای سال بعد جوانه گل چندانی نداریم. در شهرستانهای راور، سیریز، زرند، رفسنجان و انار نیز وضعیت به همین صورت است و هر چه به سمت کرمان می‌آییم وضعیت جوانه گل بهتر می‌شود.

بنابراین، سال بعد که می‌بایست سال آور رفسنجان و خیلی از شهرستان‌ها مثل راور باشد، حداقل ۵۰ درصد از محصول را نداریم. منطقه زرند هم ۲۵ درصد افت خواهدداشت.

نصرالدین شهنوازی

امسال محصول استان سیستان و بلوچستان خوب است و نسبت به سال‌های دیگر توفیری ندارد. کشاورزها راضی هستند. سرمازدگی زیاد خسارت نزده و احتمالاً به اندازه پارسال محصول داشته باشیم. جوانه‌های گل سال آینده هم خوب هستند و از این بابت هم تا الان مشکلی نداریم.

